

Ἑλλάδι ἀνεφάνη ἔξωχος αὐτοσχέδιος ποιητής· πλὴν οὗτος κυφορεῖται ἐν τῇ μελλούσῃ τοῦ ἔθνους τύχῃ. Ὅταν ἡ πατρις βυβλίῃ εἰς τὴν πλήρωσιν τῶν προαιωνίων αὐτῇ· πόθων, τότε αἴρνης ὁ ἀναφύῃ ὁ θεοπρόβλητος Τυρταῖος, ὅστις διὰ περιπαθῶν στίχων θὰ κλυτὴ τὰς παρελθούσας τοῦ ἔθνους ὁδύνας, καὶ διὰ θουρίων ἀσμάτων θὰ πνηγυρίσῃ τὴν μεγάλην τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἀναγέννησιν!

M. MARTZOKΗΣ.

Ο ΚΩΝΩΨ

[Μονογραφία]

Λαμβάνω τὸν κώνωψ ὡς ἀντικείμενον τινῶν παρετηρήσεών μου. Κατὰ τοσοῦτον μᾶλλον δικαιούμαι εἰς τοῦτο, καὶ ὅσον καὶ αὐτὸς πολλάκις ἐξελέξατό με ὡς ἀντικείμενον διαφόρων σπουδῶν του.

Αἱ σχέσεις μου ἦσαν πάντοτε στενὴ, ὀλίγον δὲ φιλικαί· μοὶ φαίνεται ὅθεν ὅτι δύναμαι νὰ λάβω τὸ θάρρος ἵνα τὸν κρίνω εὐλικρινῶς καὶ ἀμερολήπτως.

Διάφοροι εἰσὶν αἱ ὑπάρχουσαι περὶ τῶν κωνώπων γνώμαι. Τινὲς θεωροῦσιν αὐτὸν ὡς ἐχθρὸν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους· ἄλλοι ἀνακαλύπτουσιν ἐν τῇ ὑπάρξει του θεῖαν τινὰ καὶ ὑψηλὴν ἀποστολὴν πρὸς ἐξάσκησιν τῆς ὑπομονῆς παρὰ τοῖς ἀνθρώποις.

Ἀπέναντι δύο τοσοῦτον διαφορετικῶν ἰδεῶν εὐκόλως γίνεται καταφνὴς ὅτι καὶ λίχν δύσκολον εἶναι νὰ καταλήξωμεν εἰς θετικὸν τι συμπέρασμα περὶ τοῦ σκοποῦ τῆς ἀποστολῆς τοῦ μεγάλου τοῦτου καὶ τρομεροῦ τῆς φύσεως πλάσματος.

Ἐν τούτοις ἐπιτραπήτω ἡμῖν ἵνα εἴπωμεν τινὰ, ἅπερ βυβλίᾳ σπουδῇ καὶ παρὰ πολυχρόνιον· μάς ἐδίδαξεν.

Ὅποιεδήποτε καὶ ἂν ᾖ ἡ γενικὴ γνώμη, ὁ κώνωψ ἔχει χαρακτηρηστικά τινα

ὄντως ἄξια θαυμασμοῦ· ἔχει π.χ. μέγιστον βυθμὸν ἀπαθείας, ἥτις ἐναργέστατα γίνεται καταφνὴς ἀκόμη καὶ εἰς τὰς πλέον κρισίμους περιστάσεις. Εἶναι ἄξιον παρατηρήσεως καὶ ὄντως πάντα ὑπερβαίνει ἔπαινον, ὅτι, ὅση ταρχὴ καὶ ἂν γίνεται πέριξ αὐτοῦ, ὁ κώνωψ πάντοτε μένει ἀπαθὴς, καὶ ἂν ὅλως ἐκτὸς σεαυτοῦ θελήσῃ νὰ πατάξῃ αὐτὸν διὰ τῆς στιβαρᾶς χειρὸς σου, ἐκεῖνος ἡσύχω· θέλει σὲ ἀτενίσει, μὴ δεικνύων οὐδὲν ὀργῆς ἔχνος.

Ὁ κώνωψ εἶναι κοινωνικός· Ἀγαπᾷ τὴν μετὰ τῶν ἀνθρώπων συναναστροφὴν. Τοιούτη ἡ φύσις του, καὶ τοῦτο χρεωστούμεν νὰ τὸ εἴπωμεν πρὸς ἔπαινόν του. Εἶναι ἐλευθέριος τοῦ τρόπου· καὶ οὐδόλως συστέλλεται, πρᾶγμα ὅπερ οἱ φίλοι τῶν ἀριστοκρατικῶν ἡθῶν ἀποφάνονται ὅτι ὅζει τῆς οἰκειότητος ἐκείνης, ἥτις πολλάκις ὑποκρύπτει τὴν αὐθάδειαν.

Ὁ κώνωψ οὐδέποτε περιμένει ἵνα τὸν εἰσαγάγῃσι· δρᾷ τὴν χεῖρά σου, ἢ ἀσπάζεται τὴν παρειάν σου ἅμα σὲ γνωρίσῃ. Εἶναι ἐπίμονος καὶ οὐδέποτε ὑποχωρεῖ ἢ ψυχραίνεται, ὅσον καὶ ἂν προσπαθῇ νὰ ὑποκριθῇ τὸν ὑπερήφανον, τὸν ἀκατάδεκτον ἢ τὸν ἀριστοκράτην. Τέλος ἅμα σὲ γνωρίσῃ προσκολλᾷται περισσότερο ἢ ὁ στενότερός σου φίλος, πλέον καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀδελφοῦ σου.

Οἱ ἐχθροὶ του χρεωστούσι νὰ ὁμολογήσωσιν ὅτι εἶναι ἀντίπαλος εὐγενής. Προβαίνει εἰς τὴν μάχην γενναίως· καὶ προησέα, πάντοτε προαναγγέλλων τὴν ἐλευσίαν του. Τοῦτο πολλάκις οὐκ ὀλίγον συντελεῖ νὰ ἐνσπείρῃ τὸν τρόμον καὶ νὰ παθαρρύνῃ τὸν ἄνθρωπον.

Ὅπως ὁ ἔρως, οὕτω καὶ ὁ κώνωψ περιφρονεῖ πάντα τὰ προφυλακτικά σου μέτρα, ἅμα δὲ καὶ ὅλους τοὺς κλειδοποιούς τῆς οἰκουμένης.

Κατὰ τὸν μέγαν τῆς ἡμέρας κύσωνα, ὅπότεν ἐν ἑορῇ ἐσπέρᾳ, νηνεμίας ἐπικρατούσης, καθήσῃ πλησίον τοῦ παρθεύρου, ἔσο βέβαιος ὅτι μετ' οὐ πολὺ θέλεις δεχθῇ τὴν τοῦ κώνωπος ἐπίσκεψιν.

ψιν· προχωρῶν πρὸς τὸν θεατὴν του, ἀρχίζει νὰ ἐπιθεωρῇ τὰς διαφόρους εἰσόδους ἵνα σὲ πλησιάζῃ περισσότερον καὶ πάντοτε ὑπ' ὅψιν ἔχων νὰ εἰσέλθῃ ὅπου καὶ σὺ εὐρίσκεσαι. Ἐργαζόμενος διὰ τρόπου ὧς μεθοδικοῦ, σὺ μὲ τρέμουσαν καρδίαν βλέπεις ὅτι ὅλα τὰ διαφράγματα σου ἀποβαίνουν ἀνίσχυρα ἐνώπιον τῆς στρατηγικῆς τέχνης τοῦ ἐπιτιθεμένου ἐχθροῦ.

Εἶναι ἀπλῶς ζήτημα χρόνου, καὶ οὐδὲν δύναται ν' ἀναχαιτίσῃ αὐτὸν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τῶν μικρῶν σχεδίων του.

Εἰσελθὼν κατ' ὄργας, προσποιεῖται ὅτι οὐδόλως σὲ παρετήρησε. Φαίνεται δὲ ὡς εἰ διηυθύνετο εἰς τὴν ἀντίθετον τοῦ δωματίου ἄκρην. Τὸν ἐπιβλέπεις μετὰ προσοχῆς, καὶ ἰδοὺ πρὸς στιγμὴν τὸν γάνεις. Βλέπεις ὅτι ἄλλην ἔλαβε διέθυνσιν. Λαμβάνεις τὸ βιβλίον σου, κάθησαι παρὰ τὴν τράπεζαν πλησίον τοῦ φωτὸς καὶ . . . μόλις ὀργίσας ν' ἀναγινώσκῃς βζ . . . βζ . . . βζ . . . ὁ θούριος τοῦ εἰσβαλόντος ἀποτρόπαιος ἀντηχεῖ εἰς τὰ ὦτά σου.

Ὅργίλως ζητεῖς νὰ τὸν διώξῃς διὰ τῆς χειρὸς, ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος δὲν εἶναι τὸ πλέον ἐπίμονον ὃν ἐπὶ τῆς γῆς. Τοιοῦτος εἶναι καὶ ὁ κώνωψ, ὅστις, οὐδόλως τὴν ὀργὴν σου λαμβάνων ὑπ' ὅψιν, στρέφεται, κάθηται ἐπὶ τῆς ρινὸς σου, τὸν διώκει, ἐπανερχεται ἐπὶ τοῦ μετώπου σου, ἡ χεὶρ σου—π ἂ τ—μετὰ πατάγου πίπτει ἵνα τὸν φονεύσῃ, ἀλλ' ἐκεῖνος φαίνεται ὅτι ἐγκαίρως ἀπῆλθε, διότι εὐθὺς πάλιν μετὰ ταῦτα τὸ ἀποτρόπαιον ἐκεῖνο βζ . . . βζ . . . βζ . . . ὀχληρῶς ἀντηχεῖ εἰς τὰ ὦτά σου.

Βλέπων αὐτὸν πρὸς στιγμὴν ἐπὶ τοῦ τοίχου καθήμενον, παραμερίζεις ἀνευ κρότου καὶ μετὰ προσοχῆς τὸν πῶδα· ἐκβάλλεις ἡσύχως τὴν ἀριστερὰν ἐμβάδα σου ἀναστέλλων καὶ αὐτὴν τὴν ἀναπνοὴν σου, ὑψώνει τὴν ὀπισθίαν ἐκείνην χεῖρα, πρᾶφυλάττεις, ἀπνευστὶ παρατηρεῖς ὅτι κάθηται, ἡ χεὶρ, καίτοι τρέμουσα ὀλίγον ἐκ τοῦ φόβου πιθανῆς

ἀποτυχίας, ὑψοῦται καὶ . . . καταπίπτει μετὰ τρομεροῦ πατάγου θέαμα δὲ τραγικὸν φοικῶδες τὴν ὄψιν! τὸ πεδίον καταβεβρεγμένον ὑπὸ αἵματος (τοῦ αἵματός σου) φοικῶδες προυνιάζεται πρὸ τῶν ὀρθαλμῶν σου, ἀναγγέλλον σοὶ ὅτι ἐνίκησας.

Ἀπέναντι τοιαύτης αἵματοχυσίας ἀναφωνεῖς· «Ἄθλιε! διὰ τοιοῦτον ὃν τόσον ἐχύθη αἷμα;»

Παρεῦθὺς νικητῆς καὶ ἀγέρωχος ἐπανκάθηται εἰς τὴν θέσιν σου, λαμβάνεις τὸ ἀφθὲν βιβλίον καὶ μόλις ἀρχεσαι τῆς ἀναγνώσεώς σου, ἡ προσοχή σου ἄλλου στρέφεται, καὶ ὄντως—οἱ ὑπερήφανοι ταπεινοῦνται—δὲν βραδύνει νὰ ἀναγνώρῃς ὅτι πληθὺς ἄλλων κωνόπων αἰμοδόρος εἰσδύσασα ὀργίλως ζητεῖ ἐκδίκησιν τοῦ φονευθέντος συναδέλφου των.

Ἐνώπιον τοιοῦτου σμήνους τί ποιητέον; Σὺ ὁ τὰς θαλάσσας καθημέραν διὰ τῶν ἀτμοπλοίων διασχίζων, σὺ ὁ τὰ ὄρη διατρυπήσας καὶ ἐκ τῆς Εὐρώπης εἰς τὴν Ἀμερικὴν στιγμηδὸν συνομιλῶν, ἰδοὺ ἴστασαι ἀπορῶν ἐνώπιον . . . ἐνὸς κώνωπος!—Ὡ ἀθλιότης!

Ἀνθρωπε, ὅσον μέγας καὶ ἂν ᾖται, ἐνθυμοῦ πάντοτε ὅτι εἶσαι ἄνθρωπος, ἢ τοι ὅτι εἶσαι οὐδέν.

Φ. Α. ΜΑΓΡΟΓΟΡΔΑΤΟΣ



Ἡ ΕΡΩΜΕΝΗ ΤΗΣ ΕΠΟΧΗΣ

ΑΦΙΕΡΟΥΤΑΙ ΤΩ: ΦΙΛΩ: Δ. Δ. Κ.

Εἰς ἀνάμνησιν τοῦ ἐν τῇ Hôtel National δειπνοῦ μας.

Πρὸ τινων μηνῶν εὐρίσκετο ἐν Πέστη ὁ Θεόδωρος Σ. . . . ἵνα προμηθευθῇ χρυσοῦν τι νόμισμα τῆς

μόνημα